

Verslag bijeenkomst stichting SKIP

Datum	17 oktober 2019
Locatie	Zorgbelang, Weerdjesstraat 168 in Arnhem (zaal D)
Tijd	14:00-16:00 uur
Aanwezig	9 deelnemers

1. Welkom

Door voorzitter Barth bij de 2^e bijeenkomst na een 'stilte' van anderhalf jaar.

2. Kennismaking nieuwe (aspirant) leden

Joke uit Harderwijk geeft een toelichting op haar aanwezigheid en deelname aan SKIP.

3. Mededelingen en ingekomen post

- SKIP heeft een onderbesteding van € 58.713,00; dit wordt teruggestort aan VWS. Volgens het accountantsrapport is in de periode 2014 tot en met 2017 veel werk gedaan door het eigen secretariaat en dus niet uitgegeven.
- De 'stilte'-periode van SKIP heeft anderhalf jaar geduurd vanaf april 2018 tot afgelopen zomer. Enkele leden hebben de communicatie in deze periode gemist; bijvoorbeeld een update per mail over de inspanning van Paul en Barth om gelden te werven voor een doorstart en continuïteit. Daar tegenover staat dat het bestuur ook de belangstelling van de leden heeft gemist tijdens deze periode. Conclusie: er is miscommunicatie geweest en daardoor ontstaat er wantrouwen. De mailwisseling hierover heeft niet geholpen in het begrijpen van elkaar. Het bestuur begrijpt dat een update per mail had geholpen en dat is verzuimd. De punten hierover worden uitgesproken en de afspraak wordt gemaakt om bij vragen of ongenoegen voortaan rechtstreeks contact op te nemen met de persoon die het betreft.
- Terugkoppeling gesprek Attje Kuiken (Tweede Kamerlid PvdA) d.d. 1 oktober 2019, zie memo.
- Er is een uitgave van het Schadefonds over de financiële regelingen, wordt verspreid onder de leden. Ingrid (actie) zal proberen om het boekje leesbaar te maken voor blinden en slechtzienden.
- Terugkoppeling bijeenkomst projectteam ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Justitie en Veiligheid in Den Haag d.d. 10 oktober 2019. Per thema wil men in gesprek met een aantal lotgenoten. Dit zal de komende periode minstens nog een keer plaatsvinden. Een verslag van deze bijeenkomst wordt nog gestuurd.
- Terugkoppeling gesprek Pieter Wetser (directeur AKJ) d.d. 14 oktober 2019, zie memo. Meer informatie over het AKJ op www.akj.nl
- Presentatie en trainingen: als er behoefte is aan trainingen op locaties en instellingen dan kunnen deze worden opgepakt. Iedereen kan 'de handschoen' oppakken en aan de slag gaan met training, voorlichting etc. Dat kan op persoonlijke titel en dat kan onder de noemer van SKIP. Als het gebeurt vanuit SKIP is er ondersteuning mogelijk vanuit Zorgbelang Inclusief.

- Naamsverandering: slachtoffer kunnen alleen een andere achternaam kiezen uit de mannelijke lijn volgens minister Sander Dekker. Hij heeft een medewerker opdracht gegeven om dit uit te zoeken en de mogelijkheid om via de vrouwelijke lijn de naam te laten veranderen. Jiska meldt dit terug als zij de uitkomst heeft.

3. Verslag vorige bijeenkomst

d.d. 21 augustus 2019, zie bijlage

Afspraak: in het verslag alleen voornamen gebruiken en het aantal deelnemers; geen verdere namen ivm privacy. Per bijeenkomst wordt een separate lijst met aanwezigen bijgehouden voor het archief. Het verslag wordt gepubliceerd op de website (daarom zonder achternamen).

4. Stand van zaken en ontwikkelingen

Er zijn gelden beschikbaar gesteld (zie begroting voor het KoersHuis) door de ministeries en jeugdzorginstellingen voor de periode 2019 en 2020; in totaal betreft het €200.00,-. In deze periode is het streven om het KoersHuis stevig neer te zetten. Voor deze periode verbinden Barth en Paul zich aan deze opdracht; eind 2020 stoppen zij met hun werkzaamheden en moet er een nieuw bestuur staan.

5. Lotgenotenbijeenkomsten

Ingrid en Jiska nemen het voortouw om lotgenotendagen te organiseren 14 december 2019 bij voorkeur in Driebergen (tov het station). Als er afstemming gewenst is, geven zij dit aan.

6. Website

Op de site komt steeds de agenda en de verslagen van de vergaderingen; daarnaast de verantwoording van de financiën naar VWS. Doel: optimale transparantie.

7. Data 2019 en 2020

- Overleg in 2019: 12 december 2019
- Overleg in 2020: eens per twee maanden op donderdag van 13:30-15:30 uur; te beginnen in februari elke 2^e week van de maand.

8. Rondvraag

- Joke: wie wil kijken naar mijn artikel en voornemen om iemand te dagvaarden? Suggesties worden gedaan: slachtofferhulp; VPKK of de stichting Meisjes van de Goede Herder. Als het niks wordt wil Jozefiene ondersteunen. Verder kan het een thema voor de lotgenotendag zijn.
- Ingrid: voortaan een andere achternaam.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering en bedankt allen voor hun inbreng en inzet.

Memo

Datum 1 oktober 2019
Locatie Tweede Kamerfractie Partij van de Arbeid, Plein 2, Den Haag
Betreft **Vervolg commissie De Winter**
Aanwezig Attje Kuiken, Tweede Kamerlid PvdA
Paul de Ridder, initiator en secretaris stichting SKIP en het KoersHuis
Joke Stoffelen, senior projectleider en ondersteuner/coördinator SKIP/KoersHuis

Kennismaking

Een kennismakingsronde volgt waarbij drs. Attje Kuiken aangeeft wat haar portefeuille is: binnenlandse zaken, economische zaken, infrastructuur, onderwijs en veiligheid en justitie.

Inleiding

Op 12 juni 2019 presenteert commissie De Winter haar eindrapport *'Onvoldoende beschermd. Geweld in de Nederlandse jeugdzorg van 1945 tot heden'*. Het rapport kent een dertiental aanbevelingen. Gedurende de werkzaamheden van de commissie was er een meldpunt voor slachtoffers. Dit is gesloten op 7 januari 2019. Een projectteam voor de implementatie van de aanbevelingen wordt ingesteld. Op dit moment is het onduidelijk wat het vervolg zal zijn en hoe zaken worden geborgd.

Paul de Ridder vat samen waar het om gaat:

- Burgers zijn als kind toevertrouwd aan de zorgen van de overheid of door de overheid in instellingen/pleeggezinnen geplaatst. Grote aantallen hebben als kind te maken gehad met (seksueel) misbruik en geweld. In de periode 2013 tot 2017 waren er regelingen bij het Schadefonds voor hen. Zo'n 1000 burgers hebben zich aangemeld voor deze regeling. Dit is slechts een topje van de ijsberg. Na drie onderzoekscommissies (Deetman, Samson en de Winter) zijn er veel slachtoffers te melden en deze in aantallen brengt ons tot een nationale ramp.
- De wijze waarop bij de regelingen werd omgegaan met slachtoffers is niet correct. Het rapport van Cebeon (2017) waarin de regelingen worden geëvalueerd stelt dat *'... concrete elementen in de regelingen die het bereiken van de beoogde doelen onnodig hebben belemmerd. Hierdoor zijn er –naast slachtoffers die erkenning en genoegdoening hebben gekregen via de regelingen- ook slachtoffers die door het aanvragen van de regelingen opnieuw zijn geraakt'* (p. 16).
- Bij het uitvoeren van de regeling werd een 'prijslijst' gehanteerd. Dit werkte voor slachtoffers opnieuw traumatiserend. Het Cebeon onderzoek meldt: *'Door een deel van de slachtoffers is het werken met schalen als negatief ervaren. Voor hen lijkt het alsof hun leed niet volledig is onderkend'* (p. 86).
- Slachtoffers voelen zich opnieuw in de steek gelaten; er moet erkenning komen voor slachtoffers an sich en er moet een rechtvaardige genoegdoening komen.
- De systemen in de zorg voor de jeugd zijn niet aangepast op deze getraumatiseerde burgers. Het rapport van de commissie De Winter zegt daarover: *'Er wordt echter ook een tekort aan kennis over vroegkinderlijke trauma's gesignaleerd en een 'gat' in de zorg tussen jeugdzorg en volwassenenzorg'* (deel 2 p. 43). Daarnaast zijn er het UWV en de ARBO artsen. Dit is ook

een belangrijk onderdeel in herstel; slachtoffers niet worden gezien in hun kwetsbaarheid en überhaupt de vraag naar misbruik niet wordt gesteld. De gevolgen zijn voor de slachtoffers onnodig groot in sociale en economische schade.

- De subsidie aan de slachtoffers en hun organisaties is in 2018 stopgezet. In een brief aan de Tweede kamer (d.d. 17 oktober 2017; kenmerk 1240279-168303-DMO) stelt de bewindspersoon: *'de tijdelijke projectsubsidie voor de lotgenotenorganisaties van seksueel misbruik in de jeugdzorg en de Katholieke Kerk loopt per 1 januari 2018 af. Aan de betrokken organisaties is reeds meegedeeld dat de subsidie niet zal worden verlengd'* (p.8).
- Het komt voor dat slachtoffers door instellingen zijn afgekocht met een zwijgplicht. Paul kan hiervan 2 casus aanleveren.

Afspraken

- Attje Kuiken is geïnteresseerd in het verhaal van slachtoffers en wil contact onderhouden met SKIP/Het KoersHuis; contact via Whatsapp ipv email (06 18305987). Zij gaat concreet aan de slag met het volgende:
 - Informeren wanneer het debat in de Tweede Kamer gepland staat over het bespreken van het eindrapport van commissie De Winter;
 - Zij zal pleiten voor een vertrouwenspersoon voor slachtoffers die als kind misbruikervaringen hebben opgedaan.

Zij wil in contact blijven met SKIP/Het KoersHuis over:

- Welke nazorg nodig is;
 - Lessons learned;
 - Hoe om te gaan met slachtoffers die geen bewijslast kunnen aanleveren;
 - Hoe om te gaan met slachtoffers die uitvallen tijdens het arbeidsproces;
 - De zwijgcontracten;
 - Wat weten we nu van de slachtoffers? Wat betekent dit voor hen? Wat helpt je nu? (in plaats van prevalentieonderzoek en de koppeling naar het UWV en de Arbo artsen) Daarbij verwijst zij naar de motie die door Michel van Nispen (SP) is ingediend op 13 maart 2019 (zie bijlage);
- Paul de Ridder en SKIP/Het KoersHuis leveren de volgende gegevens aan bij Attje Kuiken:
 - Terugkoppeling van het gesprek met de bewindspersonen van 10 oktober 2019;
 - Casus zwijgcontracten.

Bijlage

Bron:

<https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vkwrte24noy5https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vkwrte24noy5>

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Nispen en Kuiken; nr. 167 (31015). De motie is *aangehouden*.

Motie

De Kamer,
gehoord de beraadslaging,

overwegende dat tot 1987 duizenden jonge vrouwen zijn geplaatst bij de instellingen van de orde van Zusters van de Goede Herder en dat hier sprake was van jeugddwang-arbeid, namelijk lange dagen fysiek uitputtende werkzaamheden in een kil en streng bejegeningsklimaat, zonder dat hier betaling tegenover stond;

constaterende dat deze jarenlange uitbuiting van kinderen gezorgd heeft voor trauma's en onderwijsachterstanden en een grote rol heeft gespeeld in vele levens op sociaal, economisch en psychologisch gebied, ook omdat zij ten onrechte weg zijn gezet als "gevallen vrouwen";

constaterende dat veel van deze meisjes destijds zijn geplaatst op basis van een kinderbeschermingsmaatregel, dat kinderen die ontsnapten teruggebracht werden door de politie, dat bekend was wat hier gebeurde maar er niet ingegrepen werd, waardoor de rol en betrokkenheid van de overheid een onmiskenbaar gegeven is;

constaterende dat deze systematische jarenlange uitbuitingspraktijken ook in andere landen op grote schaal zijn gepleegd, dat dit al geruime tijd bekend is maar dit tot nu toe niet heeft geleid tot erkenning en genoegdoening;

van mening dat het niet goed denkbaar zou zijn dat de overheid in deze schrijnende situatie niet zo spoedig als mogelijk haar verantwoordelijkheid zou erkennen en nemen, bijvoorbeeld door een schadevergoedingsregeling te treffen, vergelijkbaar met de regeling die enige jaren geleden is getroffen vanwege het seksueel misbruik in de jeugdzorg, wat ook systematisch gebeurde onder toezicht van de overheid;

spreekt uit dat het een recht is van deze slachtoffers om erkenning en genoegdoening te krijgen voor wat hun is aangedaan;

verzoekt de regering ervoor te zorgen dat zo spoedig als mogelijk de rol en verantwoordelijkheid van de overheid wordt vastgesteld zodat een regeling kan worden getroffen voor deze slachtoffers,

en gaat over tot de orde van de dag.

Memo

Datum 14 oktober 2019
Locatie Zorgbelang Inclusief in Arnhem (Weerdjesstraat 168)
Betreft **Meldpunt**
Aanwezig Barth van Eeten, voorzitter stichting SKIP en het KoersHuis
Pieter Wetser, RvB AKJ
Joke Stoffelen, senior projectleider en ondersteuner/coördinator SKIP/KoersHuis
Afwezig m.k. Paul de Ridder, initiator en secretaris stichting SKIP en het KoersHuis
Eric Verkaar, directeur Zorgbelang Inclusief

Inleiding

Op **12 juni 2019** presenteert commissie De Winter haar eindrapport *‘Onvoldoende beschermd. Geweld in de Nederlandse jeugdzorg van 1945 tot heden’*. Het rapport kent een dertiental aanbevelingen. Gedurende de werkzaamheden van de commissie was er een meldpunt voor slachtoffers. Dit is gesloten op 7 januari 2019. Bij deze presentatie wordt door de bewindspersonen gemeld dat zij in onderhandeling zijn met het AKJ voor wat betreft het voortzetten van het meldpunt.

Op **15 juni 2019** presenteert commissie De Winter haar bevindingen aan slachtoffers. Zo’n 350 mensen nemen deel aan deze bijeenkomst in Utrecht. Geen van de bewindspersonen zijn aanwezig.

Medio juni 2019 vindt er een separate meeting plaats van zo’n 25 slachtoffers met de ministers Hugo de Jonge (min. VWS) en Sander Dekker (min. Justitie en Veiligheid).

Op **10 oktober 2019** organiseert het projectteam een meeting voor slachtoffers. Het projectteam werkt aan de implementatie van de aanbevelingen van de commissie en komt medio december 2019 met een plan van aanpak. Tijdens deze meeting wordt ook gemeld dat het melders sinds 15 oktober 2019 terecht kunnen bij ‘Verbreek de stilte’. Daarnaast worden mensen voor vragen of ondersteuning op de site van de commissie verwezen naar een tiental instanties en instellingen, waaronder het AKJ en het KoersHuis.

Gespecialiseerde vertrouwenspersoon

Het opvangen en ondersteunen van melders van geweld in de jeugdzorg, vraagt om gespecialiseerde vertrouwenspersonen. De ervaringen van slachtoffers laat diepe sporen achter in het leven van mensen en de gevolgen werken door in het latere leven. Commissie De Winter meldt: *‘Het meegemaakte geweld had veelal negatieve gevolgen, zoals moeite met relaties en vertrouwen in anderen, psychische, fysieke en financiële problemen, eenzaamheid, gebrekkige aansluiting bij de maatschappij en gevolgen voor de opvoeding van de eigen kinderen’* (deel 2, p.43).

Vertrouwenspersonen die verbonden zijn aan een meldpunt moeten daarom geschoold en getraind zijn voor deze specifieke doelgroep.

In de 3^e aanbeveling ‘Verbeteren van het hulpaanbod aan slachtoffers van geweld in de jeugdzorg’ schrijft de commissie De Winter dat het huidige aanbod op punten verbeterd moet worden. *‘Getroffenen willen aandacht en erkenning voor wat hen als kind overkomen is – waarmee zij de*

overtuiging krijgen echt serieus genomen en erkend te worden....Essentieel is dat zij daar hun verhaal kunnen vertellen en erkenning krijgen voor hun nare herinneringen. Als dat daar niet gebeurt, bestaat een grote kans dat getroffen en met hun vragen terecht komen in het officiële hulpcircuit. Vragen om erkenning worden dan vertaald in vragen om diagnose en behandeling, terwijl dat niet altijd nodig is en ook onnodige financiële consequenties heeft voor de samenleving' (deel 2, p.95).

Er is behoefte aan afstemming tussen deze gespecialiseerde vertrouwenspersonen en de vrijwilligers van SKIP/het KoersHuis. Ook zouden deze vertrouwenspersonen in afstemming met vrijwilligers geschoold en getraind moeten worden.

Overdracht meldpunt

Daarnaast zijn er vragen en zorgen over de overdracht van de mensen die zich tot nu bij het meldpunt van de commissie hebben gemeld. De commissie schrijft in haar 2^e aanbeveling dat er een archiefbeheerscommissie zou moeten worden ingesteld door het ministerie van J&V. Vanuit het perspectief van melders leven er vragen als: Hoe worden de dossiers overgedragen? Heb ik straks nog inzage in mijn dossier (melders hebben deze gegevens nodig bij het indienen van een eventuele claim)? Hoe worden dossiers gekoppeld aan zorgtrajecten? Op welke wijze wordt er geleerd van de data?

Afspraken

- De aanbeveling aan het implementatieteam is dat er één gespecialiseerd meldpunt moet worden ingesteld.
- Pieter Wetser neemt contact op met Léon Poffé, programmamanager min. J&V Aanbevelingen cie. De Winter en koppelt dit terug.
- Joke Stoffelen stuurt contactgegevens van Pieter Wetser door naar Barth van Eeten en Paul de Ridder.